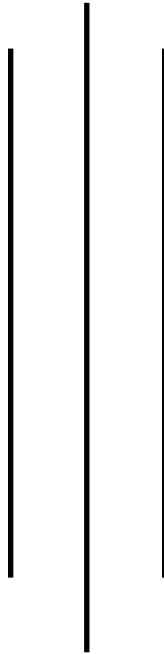

आर्थिक वर्ष २०८२ / ०८३ को
नीति तथा कार्यक्रम

गैंडाकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
गैंडाकोट नवलपरासी(ब.सू.पू.)

गैंडाकोट नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम

यस नगरसभामा उपस्थित नगरसभाका सदस्य ज्यूहरु,

गैंडाकोट नगरपालिका नेपालको मध्यक्षेत्रमा अवस्थित कालीगण्डकी र नारायणी नदीले उत्तर पूर्व र दक्षिण घेरेको महत्त्वपूर्ण धार्मिक, पर्यटकीय, विभिन्न जातजाति, भाषाभाषीको बसोबास भएको भौगोलिक प्राकृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण सुन्दर भूभाग हो। यस क्षेत्रका बासिन्दाहरु आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, पर्यटन र भौतिक पूर्वाधार विकासका माध्यमबाट सामाजिक रूपान्तरण चाहन्छन्। यसको भू-वनोट र यहाँका मानिसहरुको लोकतन्त्र र विकास प्रतिको लगनशीलता र सामाजिक संघ संस्थाको अर्थपूर्ण क्रियाशीलता र भूमिकाले विकासमा तीव्रता आइरहेको छ। यस क्षेत्रमा धेरै विकासका सम्भावनाहरु छन्। गैंडाकोट नगरपालिका लोकतन्त्र, समाजवाद र राष्ट्रियताको सवालमा अडिग रहेको छ। गैंडाकोट नगरपालिकाले युवा, बालबालिका, महिला, दलित, जनजाति, खस आर्य, एकल महिला, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, पिछडिएको क्षेत्र र विपन्न वर्गको सहभागितामा उपलब्ध स्रोत साधनहरुको सदुपयोग गर्दै नगरबासी जनताको जीवनस्तर उकास्ने र समुन्नत नगर बनाउन चाहन्छ। किसान, मजदुर, युवा, महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, अल्पसङ्ख्यक, विभिन्न वर्ग र समुदायको अपनत्व र पहिचान हुने गरी विकास र निर्णय प्रक्रियामा समावेशितालाई जोड दिन्छ। लोकतन्त्रको आधारशिला खुल्ला समाजको निर्माण, व्यक्तिगत रूपमा सामाजिक र आर्थिक स्वतन्त्रता र मानव अधिकारको सुनिश्चितताप्रति गैंडाकोट नगरपालिका विश्वास गर्दछ।

संघीयताको कार्यान्वयन पश्चात स्थानीय तहको स्थापना भई दोश्रो निर्वाचन पश्चात चौथो वर्षको शुरुवाती चरणमा रहेकाछौ। नगरबासीहरुले हामीलाई दिनुभएको जिम्मेवारी बमोजिम गैंडाकोट नगरपालिकाको बिगतका आर्थिक वर्षहरुको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमबाट अनुभव लिदै आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को लागि नीति तथा कार्यक्रम यस गरीमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउदा अत्यन्त गौरवान्वित भएको छु। यस घडीमा नेपाली जनताले मुलुकको सार्वभौमिकता, राष्ट्रियहित, लोकतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनको लागि गरेको बलिदानको स्मरण गर्दै ज्ञात-अज्ञात शहिद, द्वन्द पिडित तथा बेपत्ता परिवारक प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु।

आगामी अब २०८२/८३ को नीति कार्यक्रम तथा बजेटको सम्बन्धमा नगरपालिका अन्तर्गतका शाखा प्रमुख, उद्योग वाणिज्य संघ, यातायात व्यवसायी संघ, प्राज्ञिक व्यक्तित्वहरु, नागरिक समाज, सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका प्रतिनिधिहरु, किसानका प्रतिनिधिहरु, लक्षित वर्ग, सामुदायिक वन, सहकारीका प्रतिनिधिहरु, महिला सञ्जाल, आमा समूह, एकल महिला, खेलकुद सम्बद्ध युवा तथा युवा क्लबहरु, निर्माण व्यवसायीहरु र राजनैतिक दलका प्रतिनिधि तथा पूर्व जनप्रतिनिधिहरुसँगको छुट्टाछुट्टै ११ वटा अन्तरक्रियात्मक बैठक मार्फत प्राप्त भएका सुझावहरु समेतका आधारमा उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग हुनेगरी बजेट बाँडफाँड गर्दै प्राप्त सुझावहरु क्रमागत रुपमा अघि बढाउने नीति लिइएको छ।

नगरपालिकाले आ.ब. २०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयारी गर्ने क्रममा नेपालको संविधान, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका चालु आवधिक योजनाहरु, दीगो विकासका लक्ष्यहरु, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन, नगरपालिकाको आवधिक योजना,

नगरपालिकाको आर्थिक सर्वेक्षण, दिगो विकासको स्थानीयकरण, मध्यमकालीन खर्च संरचना, नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण, स्थानीय तहको स्वमूल्यांकनका सूचकहरु, गैँडाकोट नगरपालिकामा गठित विभिन्न बिषयगत समितिहरुबाट भएका निर्णयहरु, नगरपालिकाले आयोजना गरेको आ.ब. २०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तयारी सम्बन्धी प्राप्त राय सुझावबाट प्राप्त मार्गदर्शनहरु तथा समाजका अगुवाहरुबाट निरन्तर रुपमा दिने राय सुझावका आधारमा अधिल्लो नीति तथा कार्यक्रमलाई आधार मान्दै आगामी वर्षहरुमा क्रमशः कार्यन्वयन योग्य नीति तथा कार्यक्रम ल्याउन प्रयास गरि यो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी यस सम्मानित सभामा पेश गरेको छु । " हामी सबैको साझा अठोट- शान्त समुन्नत सुन्दर गैँडाकोट " भन्ने नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोचलाई साकार पार्न प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताहरु देहाय बमोजिम हुनेछन्:

- नागरिकको जीवन संग प्रत्यक्ष रुपमा जोडिएका विषयबस्तु जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य र कृषिलाई नगर विकासको पहिलो मेरुदण्डको रुपमा अगाडी बढाउने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहमा सहजताको लागि सुशासन र संस्थागत विकासमा जोड दिईनेछ ।
- बहुवर्षीय र क्रमागत योजनाहरु, नगरका गौरवका योजनाहरु र अन्य आवश्यक पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिईनेछ ।
- सहकारी, पर्यटन र उद्योग-व्यापारको विकास र करमैत्री राजस्व प्रशासनलाई जोड दिईनेछ ।
- वातावरण संरक्षण, पर्यावरणीय प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।
- नागरिकको जीवनशैली तथा जनजीविका संग जोडिने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता प्रदान गरिनेछ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरु,

नगरपालिकाबाट सञ्चालन गरिने विकासका गतिविधीहरुलाई दिशा निर्देशन गर्न सिमित श्रोत साधनहरुले असिमित आवश्यकतालाई संवोधन गरी बढी प्रतिफल प्राप्त हुने क्षेत्रमा लगानी गरी विकासको अभियानलाई सार्थक बनाउने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि नगरपालिकाले लिने क्षेत्रगत नीतिहरु उल्लेख गर्न चाहान्छु ।

(क) सुशासन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीतिहरु

- जनताको लागि प्रदान गरिने दैनिक प्रशासनिक सेवालाई झन्झटमुक्त, छिटो छरितो, सर्वसुलभ, जनमुखी र पारदर्शी बनाई एकद्वार प्रणालीमा आबद्ध गर्दै नागरिक सेवा केन्द्रको सेवालाई स्तरोन्नति गर्दै विद्युतीय शासन र सेवा प्रवाहमा जोड दिई भ्रष्टचार विरुद्धको शुन्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन अनुसार स्थानीय तहलाई प्राप्त अधिकार कार्यान्वयन गर्न आवश्यक ऐन कानुनहरु निर्माण गरी क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै अगाडी बढाईनेछ । निर्मित कानूनहरुलाई समयानुकूल अद्यावधिक गर्दै लगिने छ ।
- नगरपालिकाभित्र रहेका भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोबासीको समस्याहरु समाधान गर्न भुमि सम्बन्धि समस्या समाधान आयोगसंगको समन्वयमा जग्गाधनि प्रमाणपुर्जा वितरण गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्षमा आर्थिक सर्वेक्षण, नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण लगायत दिगो विकासको स्थानीयकरणका सूचक तथा नतिजाका आधारमा कार्यसम्पादनलाई अझ वस्तुनिष्ठ बनाउदै लगिनेछ ।

- परिवर्तित सेवा प्रवाह तथा नगरपालिकाको आवश्यकता र औचित्यको आधारमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा नगरपालिका तथा वडाहरूको संगठन तथा दरबन्दी संरचना स्वीकृत गरी स्वीकृत दरबन्दी बेगर कर्मचारीको संख्या थप गरिनेछैन ।
- नगरपालिकाको नाममा रहेको कर्मचारी कल्याणकोषलाई वढी प्रतिफल प्राप्त हुने गरी र कर्मचारी वर्गको अधिकतम हित प्रवर्द्धन हुने गरी परिचालन गरिनेछ । साथै कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली लागू गरिनेछ ।
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखहरू बिच कार्यसम्पादन करार गरी कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनलाई वस्तुनिष्ठ बनाइनेछ ।
- प्रत्येक वर्ष कर्मचारीलाई कार्यसम्पादन मुल्यांकनका आधारमा उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिदै जनाप्रनिधि सम्मान कार्यक्रम समेत अगाडी बढाइनेछ ।
- नगरभित्रका कर्मचारीहरूलाई निश्चित मापदण्ड बनाई फरक फरक वडामा कार्यसम्पादन गर्ने गरी स्वचालित सरुवा प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।
- गैँडाकोट नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई नेपाल सरकारले तोके बमोजिम सुबिधा प्रदान गरी प्रोत्साहन स्वरूप कार्यालयमा हाजिर भएको दिनको खाजा खर्च दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाको विकासका लागि देश बाहिर रहेका नगरवासी, निजी क्षेत्र, नागरिक संस्थाहरू, बुद्धिजीवीहरू, विश्वविद्यालय, क्याम्पस एवं तिनका नवसिर्जनामा संलग्नता र साझेदारी गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विवाद समाधानका वैकल्पिक उपाय एवं मेलमिलाप सम्बन्धी विद्यमान प्रक्रियालाई थप स्पष्ट र सरल बनाई वडास्तरमा रहेका मेलमिलापकेन्द्रहरूलाई अझ प्रभावकारी बनाउदै न्यायिक समितिका पदाधिकारी र मेलमिलापकर्ताहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम, अन्तरक्रिया कार्यक्रम, असल अभ्यास सिकाई आदानप्रदान गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूलाई नगरपालिकाको स्वामित्वमा ल्याउनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । अनाधिकृत रुपमा निर्मित संरचना हटाई, अतिक्रमित जग्गाहरूको लगत संकलन गरी संरक्षणको कार्य अगाडी बढाउने नीति लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाबाट संचालित कार्यक्रमहरूको वार्षिक समिक्षा तथा सामाजिक परिक्षणको साथसाथै आयोजना कार्यक्रमहरूमा सार्वजनिक परिक्षण र वडा तथा नगर स्तरमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- आम उपभोक्ताको हितलाई ध्यान दिदै खाद्य सुरक्षा र उपभोक्ता सचेतीकरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण व्यवसायलाई नगरपालिकामा दर्ता गर्न विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ । व्यवसायमा अनिवार्य मूल्य सूची राख्ने व्यवस्था कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
- विभिन्न कालखण्डमा भएका राजनीतिक परिवर्तनको क्रममा भएका शहिद परिवार, घाईते तथा अपाङ्ग व्यक्तिको सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।

- उत्पादनमुलक एवं बढी प्रतिफल दिने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ साथै चालु खर्चलाई बाञ्छित सिमा भित्र व्यवस्थापन गरीनेछ । अनुत्पादक रुपमा हुने भ्रमणहरुलाई निरुत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिका तथा वडा समितिबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पर्ने सफ्टवेयरको व्यवस्था गरी प्रविधि मैत्री बनाइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका खानेपानी संस्थाहरुको पानीको गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक कर्मचारीसहित ल्यावको व्यवस्था गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । नगरपालिकाबाट गठन गरिएको खानेपानि बोर्डलाई थप सक्रिय तुल्याइनेछ ।
- नगरपालिकाका गतिविधि सुचनाहरु तथा प्रगति विवरणहरुमा नगरवासीको सहज र सरल पहुँचका लागि स्थानीय पत्रपत्रिका, रेडियो, टेलिभिजन, वेबसाईट तथा सामाजिक संजाल मार्फत प्रकाशन तथा प्रसारण गरिनेछ ।
- आम जनमानसमा रहेका गुनासाहरुको उचित समाधान सहित नगरवासीहरुमा रहेका गुनासाहरुलाई नगर समक्ष पुर्‍याउनका लागि हाल सञ्चालनमा रहेका संयन्त्रलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।
- नगरपालिकामा रहेका सामाजिक संघसंस्थाहरु संग समन्वय गरी सामाजिक कृयाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछ। राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुलाई कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न पुर्व स्वीकृती दिँदा अनिवार्य रुपमा नगरपालिकामा सूचिकृत गराउने र समन्वय गरी काम गर्ने ब्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगरमा विद्यमान रहेका भाषा, कला, साहित्य, संस्कृती र सम्पदालाई संरक्षण गर्न नगर प्रज्ञा प्रतिष्ठान मार्फत विशेष कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।
- गैँडाकोट नगरक्षेत्र भित्रका राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय रुपमा ख्यातिप्राप्त व्यक्तिहरुलाई गैँडाकोट सद्भावना दूतका रुपमा सम्मान गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको सम्वृद्धि र विकासमा सहयोग पुर्‍याउन सफल राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय नगरपालिकासंग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न पहल गरिनेछ ।
- आगामी आ.व. देखि नगरको आफ्नै चमेना गृह निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याउने प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
- नगरबाट सम्पादन हुने हरेक क्रियाकलापहरुमा विषयगत समितिको जवाफदेही भूमिका रहनेगरी कार्यसम्पादनलाई अझ बस्तुनिष्ठ बनाइनेछ ।
- सार्वजनिक खरिद कार्य एकद्वार प्रणालीबाट मात्र गरिनेछ ।
- उपभोक्ता अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न उपयोग्य वस्तु वा सेवाको गुणस्तर परिमाण एवं मूल्यको अनियमितताबाट उपभोक्तालाई संरक्षण गर्न नियमित अनुगमन गरिनेछ साथै नगरपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण संघ संस्थाहरुको आवश्यकता अनुसार अनुगमनलाई नियमित गरिनेछ ।

(ख) सामाजिक विकास सम्वन्धी नीतिहरु

स्वास्थ्य तर्फ

- गैँडाकोट नगरपालिका भित्र विशेषज्ञ सेवासहितको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न नगर क्षेत्रभित्र रहेको नगर

अस्पताललाई प्रादेशिक अस्पतालको रूपमा स्तरोन्नति गर्न पहल गरिनेछ साथै गैडाकोट आधारभूत अस्पतालको सेवालाई स्तरोन्नति गरिनेछ । साथै अमरापुरी स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान भईरहेको सेवालाई समेत स्तरोन्नति गरिनेछ ।

- नगर क्षेत्र भित्र रहेका आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरूलाई एकीकरण गर्दै नागरिकहरूलाई सेवा लिन पहुँच पुग्ने स्थानमा विशेषज्ञ सहित सुविधा सम्पन्न स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्ने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- रेविज डेंगु जस्ता संक्रामक रोगहरूको बारेमा समुदाय स्तरमा सचेतना जगाउने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- रैथाने आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी बर्ग उपर हुने विभेदको अन्त्य गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारको सबै जनतालाई निशुल्क खोप लगाउने कार्यक्रम रहेकोले सबै प्रकारका खोप कार्यक्रमलाई नगरले प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाई पूर्ण खोप सुनिश्चित नगरपालिकाको दिगोपनालाई कायम राखिनेछ ।
- महामारी तथा अन्य संक्रामक रोग न्यूनीकरण कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई यसको रोकथाम, नियन्त्रण, पूर्व तयारी र प्रतिकार्यको व्यवस्था गर्दै औषधी, औषधिजन्य सामग्री तथा सुरक्षा सामग्रीको सहज आपूर्ति वा भण्डारणको व्यवस्था गरी जनतालाई सुरक्षित राखिनेछ ।
- गर्भवती तथा सुत्केरीहरूको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच पुर्‍याउन प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाबाट गर्भवती र प्रसुति सेवा प्रदान गर्नुका साथै वडा नं. ३, १८ र नगरका अति विपन्न गर्भवती महिलाहरूको सुविधाको लागि नगर अस्पतालमा आमा घर सेवालाई निरन्तरता दिदै ग्रामिण घुम्ती भिडियो X-ray सेवा लाई समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
- गरिव विपन्न बर्गमा परेका जनताको लागि निःशुल्क उपचार गर्न स्वास्थ्य कोषको स्थापना गर्दै रोगहरूको निदान र उपचारका लागि स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ७० वर्षभन्दा माथिका जेष्ठ नागरिक, असक्त, अपाङ्गहरूको लागि घर दैलो स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- आधारभूत सेवा प्रदान गर्नका लागि आवश्यक १८ प्रकारका औषधीहरू सबै स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत निशुल्क उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । आर्थिक रूपमा विपन्न विरामीहरूका लागि उपचारमा आवश्यकता अनुसारका थप सुविधा उपलब्ध गराईनेछ ।
- सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको दक्षता अभिवृद्धि तथा उत्प्रेरणामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। साथै सेवा सुविधामा वृद्धि गरिनेछ । स्वास्थ्य सेवा र संरचनालाई लैङ्गिक मैत्री, ज्येष्ठ नागरिक मैत्री र अपाङ्ग मैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
- नगरका भौगोलिक विकटता रहेको स्थानहरूमा निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ । साथै एकीकृत एम्बुलेन्स सेवा प्रवाहका लागि एम्बुलेन्स संजाल बनाइनेछ ।

- निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्रभावकारी अनुगमन र नियमन गरिनेछ । अवैध रूपमा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्था र क्लिनिकहरू बन्द गराइनेछ । स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम विद्यालय र समुदायसँग सहकार्य गरी प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- नसर्ने रोगको बढ्दो चापलाई न्यून गर्नका लागि ४० वर्ष माथिका हरेक नागरिकलाई उच्च रक्तचाप, मुटु रोग, मधुमेह, मृगौला रोग, श्वास प्रश्वास सम्बन्धी रोग, महिलाको पाठेघरको मुखको क्यान्सरलाई नियमित चेकजाँच वर्षको एक पटक निः शुल्क गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सबै विद्यालयहरूमा सञ्चालनमा रहेको "विद्यालय नर्स" कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- नागरिकहरूको स्वास्थ्य परिक्षण शिविर र सहायता सामाग्री वितरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरस्तरमा ६ वर्ष मुनिका बालबालिकाको वृद्धि विकास सुनिश्चितता अनुगमन गरिनेछ ।
- भरतपुर आखा अस्पताल संग समन्वय गरी नगर अस्पतालमा आँखा उपचार केन्द्र सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- क्षयरोगको हिसावले उच्च जोखिम रहेको यस नगरपालिकामा क्षयरोग परिक्षण र नियन्त्रणमा क्षयरोग मुक्त अभियान कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी र बैज्ञानिक बनाइनेछ ।
- स्त्रीरोग, छालारोग, मधुमेह, रक्तचाप, अपांगता जस्ता समस्याबाट पिडीत व्यक्तिहरूको सुविधाका लागि निःशुल्क औषधि र विशेषज्ञ सहितको घुम्ती स्वास्थ्य शिविर, आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- आयुर्वेद औषधालय बाट आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउदै निःशुल्क आयुर्वेद औषधि उपलब्ध गराइने छ ।
- **“मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी”** भन्ने नारा सार्थक पार्न स्वस्थ जीवनशैली परिवर्तनका लागि नागरिक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै स्वस्थ र निरोगी रहनको लागि आयुर्वेद, योग, ध्यान र प्राणायाममा जोड दिइने छ ।
- स्थानीय रूपमा उपलब्ध औषधि जन्य जडीबुटीहरूको उचित प्रयोगको लागि आयुर्वेद तथा जडीबुटी सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य प्रबर्धनका लागि जेष्ठ नागरिक आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रबर्धन कार्यक्रम सञ्चालनका साथै रसायन युक्त आयुर्वेद औषधि बितरणको ब्यबस्था मिलाइनेछ ।
- बाथजन्य रोगहरूको लागि आयुर्वेद थेरापी कार्यक्रमलाई ब्यबस्थित गरि नियमित रूपमा सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- गैडाकोट वडा नं. ३ र १६ मा सञ्चालनमा रहेका आयुर्वेद शहरी तथा गाउँघर क्लिनिक(नागरिक आरोग्य क्लिनिक) मार्फत नियमित रूपमा आयुर्वेद सेवा प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षाका माध्यमबाट विद्यार्थीहरू तथा शिक्षकहरूलाई आयुर्वेद तथा योग मार्फत स्वस्थ जीवनयापन गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- समाजको जटिल समस्याको रुपामा देखा परेको मनोरोग समाधानका लागि आवश्यक पहल सहित विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

बहुक्षेत्रीय पोषण तर्फ

- असल खानपान र जीवन शैलीमा सकारात्मक सुधारकालागि भान्सा सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- "सुत्केरी आमा पोषिलो खाना" कार्यक्रममार्फत यस गैंडाकोट नगरपालिकामा रहेका सरकारी स्वास्थ्य संस्था तथा बर्थिङ सेन्टरमा सुत्केरी हुने महिलालाई रु. ५ हजार सुत्केरी भत्ताको व्यवस्था लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आर्थिक विपन्न सुनौलो हजार दिनका महिलाहरु (गर्भवती तथा सुत्केरी), किशोरी र बालबालिकाहरुको स्वास्थ्य अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै कुपोषण न्यूनीकरणका साथै सामाजिक रुपान्तरणका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई नगरको साझेदारीमा थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- जोखिम अवस्थामा परेका बालबालिकाको पोषण सुधारका लागि पोषणयुक्त आहार सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सहित विपन्न परिवारलाई पोषणमा सुधार गर्न आय आर्जनको लागि आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
- पोषणमैत्री नगर निर्माणको अवधारणा स्वरुप आगामी आर्थिक वर्षमा पोषणमैत्री वार्ड निर्माण गर्दै पोषणमैत्री नगर निर्माणको लागि आधार तयार गरीनेछ ।
- बाल स्वास्थ्य र मातृशिशु स्वास्थ्यलाई अझ व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सबै वडामा "सुनौलो हजार दिन" कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरभित्रका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुमा सञ्चालनमा रहेकका चमेनागृहलाई पोषणयुक्त खाद्य वस्तु मात्र प्रयोग गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- पोषण शिक्षाको सुधारका लागि स्थानीय पाठ्यक्रममा पोषण सम्बन्धी विषयवस्तु समावेश गर्नका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाउनुका साथै पोषण शिक्षाको विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।

शिक्षा तर्फ

- निःशुल्क शिक्षालाई प्रभावकारीरुपमा कार्यान्वयनका लागि सामुदायिक विद्यालयमा आधारभूत तह सम्म अभिवाकबाट बाध्यात्मक रुपमा लिईने सहयोगलाई पूर्ण रुपमा निषेध गरी विद्यालय सञ्चालनको लागि आवश्यक न्युनतम श्रोतको व्यवस्था गर्दै कक्षा ५ सम्मको शिक्षा निशुल्क कार्यक्रमलाई आधारभूत तह सम्म विस्तार गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन अन्तर्गत सबै बिद्यालय तथा सरोकारका क्षेत्रहरु बालमैत्री बनाई बालमैत्री नगर घोषणा गर्ने तर्फ कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ लाई गणित विषयको क्षैशिक सुधार वर्षको रुपमा कार्यक्रम अगाडी बढाउनुको साथै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नको लागि वैकल्पिक सिकाई सहजीकरण पद्धति अवलम्बन गरिनेछ ।

- नगरपालिका भित्र रहेका विद्यालयहरूमा अनुमति अनुसारको दरबन्दी व्यवस्था मिलाई शिक्षक तथा कर्मचारीको उपयुक्त व्यवस्था गर्ने र विद्युतीय पठन पाठनको सुरुवात गरिनेछ ।
- सीमान्तकृत दलित, जनजाति, बाबु / आमा गुमाएका, अपाङ्गता भएका, विपन्न क्यान्सर रोगी, मृगौला रोगी, मुटुरोगीका सन्ततीहरू तथा जेहेन्दार छात्र छात्रालाई शैक्षिक उन्नयनका लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई शिक्षाको मूलधारमा ल्याउनका लागि कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
- विद्यालयहरूको नियमित तथा प्रभावकारी अनुगमन र व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गर्दै गुणस्तरीय शिक्षालाई प्रवर्धन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र स्थाई बसोबास भई राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा विभिन्न विधामा विज्ञता हासील गरेका व्यक्तित्वहरूको बौद्धिक क्षमतालाई आवश्यकता अनुसार उपयोगमा ल्याउने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र सामुदायीक तथा संस्थागत विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरू मध्ये फरक क्षमता र प्रतिभा भएका विद्यार्थीहरू पहिचान गरी प्रोत्साहित गर्ने र प्रतिभा पलायन हुन नदिने शिक्षा नीति लिईनेछ ।
- नेपाल सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकार, बुद्धिजीवी, समाजसेवी, दाता लगायतको सहयोग र समन्वयमा गैंडाकोट नगरपालिकालाई विद्यावत शहर (Knowledge City) का रूपमा विकास गर्न उपयुक्त कार्य गरिनेछ ।
- स्वस्थ समाज हाम्रो अभियान लाई सार्थक बनाउन स्वास्थ्य, पोषण र रोग व्यवस्थापनमा कुनै सम्झौता गरिने छैन । साथै विद्यालयमा योग कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- आधारभूत तह सम्मका विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई टिकाई राख्न पोषण युक्त दिवा खाजा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने छात्राहरू लक्षित निशुल्क रूपमा वितरण गर्दै आइरहेको सेनेटरी प्याड कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- विद्यालयको १०० मिटर वरिपरिको क्षेत्रमा मदिरा र सूतिजन्य वस्तु बेचबिखनमा पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध लगाइनेछ ।
- विपन्न परिवारका बालबालिकाहरूका लागि सुरक्षा, भरपर्दो छात्रवृत्ति, पोशाक, किताब तथा दिवा खाजाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ । यसका लागि नीजि र सरकारी विद्यालयलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- शिक्षामा समावेशी पहुँच र गुणस्तर वृद्धिका लागि अनुसन्धानात्मक कार्यक्रमहरू गर्दै शिक्षकहरूलाई अनुसन्धानमुखी कार्यतर्फ उत्प्रेरित गर्न विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- वडा नं. ३ र १८ मा शैक्षिक सुधारका लागि विशेष कार्यक्रमहरू गरिनेछ ।
- विभिन्न निकाय एवं संघसंस्थाहरूको समन्वय र सहकार्यमा सिमान्तकृत बालबालिकाको लागि जीवन उपयोगी सीप सम्बन्धी शिक्षा प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- स्थानीय स्तरमा स्थापित बालविकास केन्द्रहरूलाई गुणस्तरीय रूपमा सञ्चालन गर्न सरोकारवालासँगको सहकार्यमा आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ । बालविकास केन्द्रमा कार्यरत सहयोगी कार्यकर्ता विद्यालय कर्मचारीहरू सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालिका तथा स्रोत कक्षाको आयको पारिश्रमिकको लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त रकममा नगरपालिकाको तर्फबाट थप प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नेपाल सरकारको शिक्षा नीति अनुसार गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न विद्यार्थी सङ्ख्या, शिक्षक सङ्ख्याको अनुपात र भौगोलिक अवस्था समेतको अध्ययन र नगरबाट गठित कार्यदलको प्रतिवेदनका आधारमा विद्यालयहरू एकीकरण गर्दै आवासीय विद्यालय सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- **“गैंडाकोटको इच्छा, गुणस्तरीय शिक्षा”** भन्ने नाराका साथ शिक्षा क्षेत्रमा हाम्रा गतिविधिहरू केन्द्रित हुनेछन् । सो अनुरूप व्यवहारिक र प्राविधिक शिक्षामा हाम्रो जोड रहनेछ ।
- विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी, शिक्षक र कर्मचारीहरूको विद्यालयमानै प्राथमिक स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- शिक्षण सिकाइमा शिक्षक तथा विद्यार्थीमा उच्च मनोबल राख्न उत्कृष्ट विद्यार्थी, शिक्षक, अभिभावक र विद्यालय तथा उच्च शिक्षा तर्फको शिक्षालाई सम्मान गर्दै उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि छात्रवृत्ति दिने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि विद्यालयको माग तथा प्रस्तावको औचित्यताको आधारमा अनुदान दिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका कमजोर आर्थिक अवस्था भएका विद्यालयहरूको भौतिक स्तरोन्नति गरिनेछ ।
- विषयगत अध्ययनलाई थप रुचिकर बनाउन विद्यालयमा विषयगत प्रयोगशाला स्थापना गर्ने कार्यलाई क्रमशः कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- शिशु स्याहार केन्द्रको सञ्चालनमा छुट्टै संरचना निर्माण गरी सञ्चालन गर्न कानुनी प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- संस्थागत विद्यालयको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन प्रभावकारी बनाउने नीतिगत प्रबन्ध तथा सघन नियमन गरिनेछ ।
- प्रधानाध्यापक लाई दिँदै आएको थप प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालयमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने सम्बन्धमा विद्यार्थी अभिभावक शिक्षक साक्षात्कार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- अध्ययनको क्रममा विचमै कक्षा छाड्ने विद्यार्थीलाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्नका लागि प्राविधिक सिपमुलक तालिम प्रदान गर्ने तथा हासिल गरेका सिपको आधारमा प्रमाणपत्र प्रदान गरी रोजगारी सिर्जना गर्ने वातावरण मिलाइनेछ ।

- निजि र सामुदायिक विद्यालयमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न असल अभ्यास आदान प्रदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिकाको वडा नं. ७ मा निर्माणाधिन नेपाल विश्व विद्यालयको पूर्वाधार तयार गर्न आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
- गैंडाकोट नगरको भाषा, कला, संस्कृति, साहित्यको संरक्षणको लागि महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने श्रष्टाको सम्मानार्थ गैंडाकोट नगर प्रज्ञा पुरस्कार द्वारा सम्मान गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा गठित नगर प्रज्ञा प्रतिष्ठानको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै नगर भित्रका प्राज्ञिक व्यक्तिहरु उत्पादनमा विशेष पहल गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुमा शिक्षक दरबन्दीको अभावलाई न्यूनीकरण गर्न संघीय सरकारको सहकार्यमा संघिय शिक्षक बैंकबाट शिक्षक माग गरी शिक्षक अभाव नहुने वातावरणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

युवा तथा खेलकुद तर्फ

- “स्वस्थ र अनुसाशित युवा विकासमा टेवा” भन्ने नाराका साथ शिक्षा युवा तथा खेलकुद विकास शाखा मार्फत सरोकारवालाहरुको समन्वयमा विभिन्न खेलकुद कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । नगरका खेलकुद कार्यक्रमहरुलाई एकद्वार प्रणालीबाट समन्वयात्मक रुपमा नगर खेलकुद विकास समिति मार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।
- वडाहरु मार्फत सञ्चालन गरिने खेलकुद कार्यक्रमहरुलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन वडा स्तरीय खेलकुद विकास समितिलाई सकृय बनाइनेछ ।
- खेलकुद क्षेत्रमा युवाहरुलाई आकर्षण गरी विभिन्न विधाका खेलहरुको प्रभावकारी टिम तयार गरी प्रतियोगिताहरुमा सहभागी गराउदै महिला खेलाडीहरुलाई थप प्रोत्साहन गरिनेछ साथै प्रतिभाशाली खेलाडीहरुलाई उच्चस्तरीय प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- वडा नं. ६, ७ र ९ को नारायणी नदि नजिकको सार्वजनिक खुल्ला चौरमा वी.पी. अन्तराष्ट्रिय खेलग्राम सङ्घीय सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकार संगको सहकार्यमा निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाउन थप पहल गरिनेछ । साथै नवजागरण खेलमैदान लाई मिनी क्रिकेट रंगशालामा स्तरोन्नति गर्न आवश्यक समन्वय एवं पहल गरिनेछ ।
- गैंडाकोट वडा नं. ३, ४ र ८ को भेलरघारीमा निर्माणाधिन गैंडाकोट क्षेत्रीय रंगशालाको निर्माण कार्यलाई संघीय सरकार एवं प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा पूर्णता दिन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- गैंडाकोट वडा नं. १३ को सुनवर्षा मैदानलाई मनमोहन राष्ट्रिय रंगशाला, वडा नं. १६ को नगर द्वारा संरक्षित सार्वजनिक जग्गालाई धर्मभक्त टोल खेलमैदान र वडा नं. १० स्थित संयुक्त चोक मैदानलाई क्रिकेट रंगशालाको रुपमा विकास गर्न थप कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

- आवश्यकता तथा जग्गा जमिन को उपलब्धताको आधारमा गैडाकोटका विभिन्न वडाहरूमा कभर्डहल, वडामा फुटवल मैदान , फुटसल कोर्ट, क्रिकेट मैदान, पार्क आदिको निर्माण तथा स्तरोन्नतिको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- नगर भित्र क्रियासिल खेलकुद क्लबहरूलाई नगरमा दर्ता गराई व्यवस्थित गरिनेछ साथै विद्यालय स्तरीय खेलकुद प्रतियोगितालाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गरिनेछ ।
- धूम्रपान, मद्यपान, लागू औषध, दुर्व्यसनी लगाएतको न्युनीकरण गरी नगर निर्माणमा युवाहरूको सहभागितामा बिशेष जोड दिन सचेतनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

महिला बालिबालिका तथा जेष्ठ नागरिक तर्फ

- जेष्ठ नागरिकलाई सम्मान कार्यक्रम अगाडी वडाउदै उहाँहरूको ज्ञान, सीप, क्षमतालाई नगरको वृहत्तर हितमा उपयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।
- नगरपालिकाको समग्र मानवस्रोतको विकासको लागि गैडाकोट नगरपालिकाबाट बालबालिकालाई शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषण, युवालाई सीप, उद्यमशिलता, रोजगारी र जेष्ठ नागरिकलाई सम्मान, संरक्षण र सुरक्षाको प्रत्याभुती हुनेगरी कार्यक्रम अगाडी बढाईनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक खेल प्रतियोगिता, गीत कविता प्रतियोगिता, ज्येष्ठ नागरिकप्रति परिवारको दायित्व जस्ता प्रतिस्पर्धी कार्यक्रमको आयोजना गरिने छ ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूको लागि लघु भ्रमण, बनभोज तथा धार्मिक प्रवचनको व्यवस्थाको लागि नितीगत व्यवस्था मिलाइने छ ।
- वडामा ज्येष्ठ नागरिक तथ्याङ्क सङ्कलन र नियमित अद्यावधिक गर्ने र समय समयमा स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरी सेवा प्रदान गरिने छ ।
- आमा, दिदी-बहिनीहरूलाई विभिन्न सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गर्ने र तालिम पश्चात व्यवसाय सञ्चालनका लागि बिना धितो सुलभ ऋण प्राप्त गरी व्यवसाय सुरु गर्ने वातावरण तयार गरिनेछ ।
- बालश्रम, बालविवाह यौन शोषणजस्ता जघन्य अपराधबाट नगरलाई मुक्त राख्नका लागि बाबु आमालाई सचेत गराई न्यून आय हुने बाबु आमालाई रोजगारी व्यवस्थामा सहयोग पुऱ्याइनेछ ।
- सडक तथा अभिभावकविहीन बालबालिकाका लागि बाल संरक्षण केन्द्रहरूसँग समन्वय गरी पूर्ण स्वामित्व नगर सरकारले लिनेछ साथै शिक्षाको पहुँचबाट टाढा रहेका बालबालिकाको खोजी तथा पहिचान गरी विद्यालय पुऱ्याइनेछ ।
- बालश्रम र सडक बालबालिकालाई शुन्य बनाउने नीति अबलम्बन गरिने छ भने बाल क्लबहरूको स्थापना, प्रवर्द्धन र विकास गरिनेछ ।

- सामाजिक कुरीतिको रुपमा रहेको वालविवाह, बहुविवाह, रुढीवादी, अन्धविश्वास एवं भ्रमहरु हटाउन सामाजिक परिचालन मार्फत सचेतना फैलाउने कार्य गरिनेछ ।
- समाजमा विद्यमान महिला तथा बालबालिका माथि हुने गरेका शारीरिक तथा मानसिक हिंसा, बलात्कार बोक्सी प्रथा, श्रम शोषण, अनर्गल लाञ्छना, शिक्षामा विभेद लगायत आर्थिक सामाजिक एवं राजनैतिक शोषण जस्ता कुरीति विरुद्धमा नगरबासी महिलालाई सचेत बनाउने र कानुनी व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- छुवाछुत मुक्त पालिका निर्माणका लागि वडा वडामा दलित र गैर दलितहरुको संयुक्त उपस्थितिमा विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिला, बालबालिका, दलित, जनजाती, अपाङ्ग, असहायको उत्थानका लागि लक्षित वर्ग कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय जनप्रतिनिधि मार्फत ती वर्गको सशक्तिकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालबालिका हराउने, बेवारिसे फेला पर्ने, बेचबिखन तथा ओसारपसारमा पर्ने हिंसा, दुर्व्यवहार शोषण तथा अन्य जोखिममा पर्न सक्ने अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै बालबालिकाको संरक्षणकालागि सुरक्षा निकायहरुसंगको सहकार्यमा बिशेष सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । बालक्लब तथा बालक्लव संजालहरुको क्षमता विकास, आबद्धता, दर्ता नविकरण तथा बालबालिकाको क्षमता विकास गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तीकरणको नीतिलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । नीति निर्माणतहमा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागीता तथा प्रतिनिधित्वलाई सुनिश्चित गर्दै नेतृत्व विकासमा जोड दिइनेछ।
- द्वन्द पिडितहरुको पहिचान गरी आय आर्जन मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न गैर सरकारी संस्थाहरु संग साझेदारी गरिनेछ ।
- लैङ्गिक उत्तरदायी योजना तथा बजेटलाई लैङ्गिक उत्तरदायी र समावेशी बजेट परिक्षणलाई स्थानीयकरण गरी लक्षित समुदायको आर्थिक तथा वित्तीय स्रोतमा पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ । महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाति, मानव अधिकार लगायतका क्षेत्रमा नेपालले अनुमोदन गरेका संयुक्त राष्ट्रसंघ तथा अन्तर्राष्ट्रिय घोषणाका प्रावधानहरु प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ।
- **"महिला उद्यमशिल कार्यक्रम"** अन्तर्गत महिलाहरुको रोजगारी, वित्तीय पहुँच र सम्पत्ति माथिको नियन्त्रण र स्वामित्वमा सहजिकरण गर्दै महिला सशक्तिकरण गर्नको लागि जिविकोपार्जन सुधारका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकावाट प्रदान गरिने सेवाहरुमा अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती, सुत्केरीलाई सेवामा अग्राधिकार प्रदान गरिनेछ।
- विपन्न बर्गका अपाङ्गहरुलाई लक्षित गरी अपाङ्ग स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै "ग" बर्गका अपाङ्ग विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिकाको कार्यालयमा स्थापना भएको स्तनपान कक्षलाई अझ व्यवस्थित बनाउदै लगिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना तर्फ

- नेपालले विभिन्न अन्तराष्ट्रिय मञ्चमा गरेको प्रतिवद्धता अनुरूप शतप्रतिशत जन्मदर्ता सुनिश्चिता गर्न विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा अन्य सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी जन्मदर्ता शतप्रतिशत गर्ने नीति लिइने छ ।
- भौगोलिक विकटताका कारण घटना दर्ता नभएकोमा सबैलाई पायक पर्ने स्थानमा घटना दर्ता शिविर सञ्चालन गरी घटना दर्तामा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ताको फाइदा र महत्व सम्बन्धमा आम नागरिकमा जनचेतना जगाउन वडा कार्यालयसँगको समन्वयमा टोल टोलमा गएर सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालने गरिनेछ ।
- स्थानीय पञ्जिकाधिकारिलाई घटना दर्ता सँग सम्बन्धित विभिन्न विषयमा क्षमता विकास तालिम प्रदान गरी घटना दर्तालाई सरल र थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- पुराना सूचना फारमहरूलाई समेत कम्प्युटर प्रणालीमा प्रविष्टी गरी सम्पूर्ण सूचना फारमहरू डिजिटलाईज गरिनेछ ।
- एउटै बैंकबाट धेरै वडाहरूको सामाजिक सुरक्षा वितरण गर्दा बैंकमा भीडभाड बढि भएको तथा जेष्ठ नागरिक लागायतको अशक्त लाभग्राहीहरूलाई भत्ता प्राप्त गर्न असहजता भएकोले सम्बन्धित वडा कार्यालयको समन्वय र वडाबासीको चाहना अनुसार सबै लाई पायक पर्ने नजिकको बैंक तथा सहकारी संस्थासँग सम्झौता गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई थप सहज बनाईने नीति लिइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण लाई थप प्रभावकारी बनाउन बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धि पुनर्ताजकिकरण तालिम प्रदान गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा देखिएका समस्या समाधान गरिनेछ ।
- यदि कोही सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरिरहेको लाभग्राहीले सामाजिक सुरक्षा भत्ता नलिने घोषणा गरेमा निजलाई नगरपालिकाले सम्मान गर्ने नीति लिनेछ ।

(ग) पूर्वाधार तथा भौतिक विकास सम्बन्धी नीतिहरू

- नगरपालिकाको दीर्घकालीन, मध्यकालीन र अल्पकालीन आवधिक योजना अनुसारका संरचनाहरू निर्माण गर्ने नीति लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सार्वजनिक जमिनको अभिलेख, खेलमैदान र रंगशालाको व्यवस्था, बसपार्क र पार्किंग स्थल रहने स्थान, ज्येष्ठ नागरिक तथा बाल उद्यान साहित्यकुञ्ज तथा मनोरन्जन स्थलको निर्माण, पैदल मार्ग र जल पर्यटनमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका कच्ची सडकहरूलाई क्रमशः कालोपत्रे गर्दै राष्ट्रिय सडक सञ्जालसँग जोडिनेछ । मुख्य राजमार्ग बाहेकका भित्री सडकहरू यथाशक्य ६ मीटर कायम गरी ढल तथा भल निकास र खानेपानीको समेत एकैसाथ व्यवस्थापन मिलाइ स्तरोन्नति गरिनेछ ।

- नगरभित्रका कालोपत्रे सडकहरूक मर्मत गरी खाल्डाखुल्डी मुक्त बनाई कच्ची सडकहरूको क्रमशः स्तरोन्नती गरिनेछ । नगरमा खोलीएका सबै किसिमका सडकहरूमा बाह्रै महिना यातायात सञ्चालन हुने गरी स्तरोन्नती गरी दिगो बनाईनेछ ।
- संघ र प्रदेशसँगको समन्वय, सहकार्य र सह-लगानीमा गैंडाकोट चक्रपथ लगायतका दीर्घकालिन महत्वका पूर्वाधारको विकासमा विशेष जोड दिईनेछ ।
- राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय पहिचान दिन सक्ने (जलमार्ग, रङ्गशाला) योजनाहरू तयार गरी लागू गरिनेछ भने पैदल मार्ग र साइकल मार्गहरूको पहिचान गरी निर्माण गरिनेछ ।
- नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह गरिने सेवालाई सेवाग्राही मैत्री र व्यवस्थित बनाउन निर्माणाधीन वडा कार्यालयहरू यसै आ. व. मा सम्पन्न गर्ने र निर्माण गर्न बाँकी वडाहरू बहुवर्षीय ठेक्का मार्फत निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- शहरी सौन्दर्यका लागि एक घर– एक विरुवा तथा एक वडा एक हरियाली पार्क कार्यक्रम सञ्चालन गरी सडक किनारामा वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्दै हरित सडक कार्यक्रमको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- बढ्दो शहरीकरण र यातायतका साधनको चापलाई मध्यनजर गर्दै निश्चित मापदण्ड माथि निर्माण हुने घरहरूमा अण्डर ग्राउण्ड पार्किङ स्थल निर्माणलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- आगामी वर्ष देखि बन्ने घरहरूमा वर्षाको पानि उपयोग गर्ने प्रविधि (Rain Water Harvesting) को प्रयोग तथा सौर्य उर्जा जडानलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- नारायणी नदी किनारमा स्नान स्थल र शवदाह स्थलहरूलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ साथै नारायणी तटीय क्षेत्र व्यवस्थापन प्रक्रियालाई बैज्ञानिक रुपमा अगाडी बढाइनेछ ।
- भूकम्प प्रतिरोधात्मक पूर्वाधार निर्माणलाई अनिवार्य गरिनेछ । विद्युतिय घरनक्सा पास प्रणाली (EBPS) लागू गरी नक्सापास प्रकृत्यालाई सरलीकृत गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- उज्यालो सडक कार्यक्रम अन्तरगत नगरलाई सधै उज्यालो बनाउन सडकवत्तीका लागि सामुदायिक वन तथा सरोकारवाला निकायहरूको समन्वयमा थप प्रभावकारी तुल्याईनेछ ।
- अधुरा तथा क्रमागत आयोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिई सम्पन्न गर्दै लगिनेछ । गत वर्ष वा सो भन्दा अगाडी बजेट विनियोजन भई हाल सम्म पनि कार्यान्वयनका लागि सम्झौता नभएका योजनाहरूको बजेट फ्रिज गरी अन्य प्राथमिकता प्राप्त आयोजनामा बजेट विनियोजन गरिने छ ।
- हरेक सामाजिक तथा सरकारी संस्थाहरू पूर्ण रूपमा अपाङ्ग मैत्री, बाल मैत्री र ज्येष्ठ नागरिक मैत्रीको रूपमा निर्माण गरिनेछ साथै पुरानालाई सुधार गर्दै लगिनेछ ।
- पूर्वाधार तथा संरचनाहरूको गुणस्तर कायम गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन उपभोक्ता समिति र अनुगमन समितिलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

- नगरभित्र प्राकृतिक प्रकोपबाट सुरक्षित हुने गरी भवन संहिता अनुसारको सुरक्षित र व्यवस्थित भवन निर्माण गरी व्यवस्थित बस्ती विकास गरिनेछ ।
- विकासको दृष्टीले पछाडी परेका वडाहरूमा सन्तुलित विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरमा टुक्रे योजनाका कारणले अपेक्षित उपलब्धी हासिल गर्न कठिनाई भै रहेको सन्दर्भमा एकिकृत ढंगबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने पूर्वाधार विकास र आयमूलक कार्यक्रमहरूमा लगानी केन्द्रित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरस्तरीय गौरवका आयोजना छनौट गरी प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नारायणी तटीय हर्दि देखी त्रिवेणी सम्मको बैकल्पिक राजमार्ग निर्माणका लागि छिमेकी स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी संघीय सरकार संग पहल गरिने छ ।
- शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था र शौचालय नहुने घरधुरीको पहिचान गरी शौचालय प्रयोग र शुद्ध पानीको उपलब्धताको सुनिश्चित गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गर्न थप औद्योगिक विकासका लागि अध्ययन तथा पूर्वाधारको पहुँच विस्तार गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भएर बग्ने नदि तथा खोला नालाहरूमा कटान र बाढी नियन्त्रणका लागि प्राथमिकताका साथ काम गरिनेछ ।
- दैवि प्रकोपको समयमा सुरक्षित रहनका लागि हरेक टोलमा सुरक्षित स्थानहरू तोकिनेछ ।
- पर्यटकीय स्थलहरूको विकास गरी नारायणी किनारबाट बाइपास सडक र मनोरन्जन क्षेत्र (किनार र टापुमा) विकास गर्ने, सामुदायिक वनमा रहेको जलाशय सहितका पिक्निक स्पट र पार्कहरू निर्माण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नगर यातायात गुरुयोजना (MTMP) अनुसार सडक कालोपत्रे गर्दा सडकका प्रारम्भिक संरचनाहरू तयार गरेरमात्र कालोपत्रे गर्ने नीतिलाई अबलम्बन गरिनेछ ।
- नगर सञ्चालनमा रहेका अटो तथा ई-रिक्सा व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्दै लानुका साथै म्याजिकहरूबाट प्रदान हुने सेवालाई विस्तार गर्न पहल गरिनेछ ।
- विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR), वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन (IEE), जग्गा प्राप्ति गरेरमात्र नगरका गौरवका योजनाहरू सञ्चालन गर्ने नीति लाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
- नगर भित्र रहेका ठुला तथा मझौला उद्योग व्यवसायहरूलाई सामाजिक उत्तरदायित्वमा जोडी नगरको विकासमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत गरिने योजनाहरू कार्तिक मसान्तसम्म सम्झौता गर्ने र वर्षाद शुरु हुनु अगावै बैशाख

मसान्तभिन्न सम्पन्न हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- आगामी वर्षदेखि योजनाहरूको प्राथमिकता सहितको योजना छनौट तथा सफल कार्यान्वयनका लागि आयोजना बैंक तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिकाका प्रमुख बजारकेन्द्रहरू तथा आसपासका क्षेत्रहरूमा वस्ती विकासको क्रम तिब्र रहेको छ । यो क्रमलाई समयमै व्यवस्थित बनाउन सकिने भन्ने अव्यवस्थित वस्ती, कमजोर संरचनाका कारण एकातिर विकासको लागत अत्याधिक रूपमा बढ्न जाने देखिन्छ भन्ने अर्कोतिर विपद जोखिमको अवस्था पनि त्यतिकै मात्रामा बढ्न जाने हुनाले शहरीकरणलाई व्यवस्थित गर्दै जोखिम न्यूनीकरण गर्ने नीति लिइने छ ।
- गैंडाकोट नगरपालिकाको नारायणी नदी किनारासंग जोडिएका स्थानहरूमा तटबन्धन सहित पदमार्ग निर्माण गरी बहुउद्देश्यीय पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माणका गर्न संघीय र प्रदेश सरकारको समन्वयमा कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको यातायात सुविधामा नागरिकको सरल, सहज र समान पहुँच सुनिश्चित गर्न यातायात क्षेत्रमा नीजि क्षेत्रलाई लगानी अभिवृद्धि गर्ने र वातावरण अनुकूल प्रविधिलाई प्राथमिकता दिंदै सार्वजनिक यातायातलाई प्रोत्साहन र निजी यातायातलाई नियमन गरी यातायात क्षेत्रलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र अपाङ्गतामैत्री बनाउने नीतिलाई नगरपालिकाले पनि अनुसरण गर्नेछ ।
- मानव बन्धनतु द्वन्द्व व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्यक्रम तथा रणनीति प्राथमिकताका साथ अबलम्बन गरिनुका साथै गैंडाकोट १०-१७ नारायणी किनारमा बन्धनतुबाट सृजित जोखिम न्यूनीकरण गर्न मेस जाली लगाउने कार्यलाई पूर्णता दिइनेछ ।
- न्यायिक निकायहरूबाट फैसला भई फैसला कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनका लागि सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षण गर्न नगरबाट आवश्यक बजेट विनियोजन गर्दै क्रमशः पर्यटन पूर्वाधार तयार गर्दै लाने नीति लिइनेछ ।
- नगर तथा वडाका १० लाख भन्दा ठुला लागतका योजनाहरू टेन्डर मार्फत मात्र सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरको पूर्वाधार विकासको गुणस्तर जाँच गर्न नगरको आफ्नै ल्याबको स्थापना गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- पुराना भवनहरूको स्तरोन्नतिका लागि तला थप गर्नुपर्ने भएमा प्राविधिकको निरीक्षण र प्रचलित मापदण्डको आधारमा तला थप गर्न मिल्ने वा नमिल्ने यकिन पश्चात मात्र बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को मर्म विपरित रोजगार सिर्जना गर्ने बाहेक कुनै पनि जटिल र आय सिर्जना नगर्ने प्रकृतिका योजनाहरू उपभोक्ता समितिबाट नगर्ने नीति लिइनेछ ।
- उपभोक्ता समितिले यस कार्यालय संग सम्झौता गरी कार्यगर्न कार्यादेश लिएपछि कुनै पनि अन्य ठेकेदारलाई ठेक्का दिएको यस कार्यालयलाई जानकारी प्राप्त भएमा सो सम्झौता रद्द गरी भविष्यमा थप योजना सम्झौता गर्न नमिल्ने गरी दण्डित गर्ने नीति लिइनेछ ।

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि क्षेत्र

- सूचना प्रविधि क्षेत्रको विकासका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन र प्रवर्द्धन गर्दै सञ्चार माध्यमसँग साझेदारीको नीतिलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- यस क्षेत्रको भाषिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक तथा सामाजिक पहिचानलाई प्रवर्द्धन गर्न सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
- नगर भित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरूको प्रवर्द्धन स्वरूप आगन्तुक पर्यटकहरूको सहजताका लागि निजी क्षेत्रको सहकार्यमा पर्यटक सूचना केन्द्रको स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नागरिकहरूमा सूचनाको पहुँचमा विस्तार गर्न नगरपालिकाका हरेक क्रियाकलापहरूलाई website एवं social media मार्फत सार्वजनिकिकरण गरिनुका साथै नगरबाट प्रदान गरिने सेवाहरू सूचना प्रविधिमैत्री बनाउदै लगिनेछ।
- भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित नगरक्षेत्र भित्रका घर तथा सडकहरूको अवस्थिति सहितको डिजिटल नगर प्रोफाइल लाई पूर्णता दिइनेछ ।
- नगरको तथ्यांक तथा अभिलेख व्यवस्थापनका लागि MIS प्रणालीमा आबद्ध गर्दै नागरिकको सूचनाको पहुँचमा बृद्धि गरिनेछ ।
- सम्पूर्ण केवलमा आधारित संचार माध्यमहरूलाई एकीकृत केवल प्रणालीमा आबद्ध गरी नगरको सौन्दर्य कायम राख्नका लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायसंगको समन्वयमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।

घरनक्सा तर्फ

- घर नक्सा सम्बद्ध अभिलेख व्यवस्थापन लाई थप प्रभावकारी तुल्याउन सम्पूर्ण कागजातहरूलाई डिजिटाइजेसन गर्ने कार्यलाई पूर्ण रुपमा सम्पन्न गर्नका लागि निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र सडक छेउछाउ आवास निर्माण गर्दा घर नक्सा पास गरि निर्माण गर्ने कार्यलाई अनिवार्य कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सार्वजनिक तथा सरकारी भवनहरू निर्माण गर्दा वातावरणीय प्रतिकुलतालाई मध्यनजर गर्दै उर्जा मैत्री भवन निर्माणमा प्रार्थमिकता दिइनेछ।
- नगरपालिकाले घर नक्सा पास प्रक्रियालाई थप सरल र सुलभ बनाउन नगर बाटै नक्सा बनाई उपलब्ध गराउने तथा सो को सुपरिवेक्षण गर्ने तथा अन्य आधारभूत सेवामा सहजिकरणका लागि "नागरिक सेवा केन्द्र" को सेवा लाई स्तरोन्नति गरिनेछ ।

पर्यटन तर्फ

- गैंडाकोट ३ मा रहेको जगन्नाथ गाउँलाई एकीकृत वस्तीको रुपमा विकास गर्न रोटरी क्लब गैंडाकोटको सहकार्यमा नमुना गाउँ निर्माणका पुर्वाधार तयार गर्दै लगिनेछ ।
- पर्यापर्यटनका हिसाबले गैंडाकोट नगरपालिकाको उपर्युक्त स्थानमा स्थानीय उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न कोशेली घर सहितको गैंडाकोट रिफ्रेशमेन्ट सेन्टर निर्माण गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिकाको वडा नं. १,३,१४,१७ र १८ मा सामुदायिक होमस्टे सञ्चालन गर्न आवश्यक प्रोत्साहनको नीति लिईने छ । जसले तहाँको समुदायलाई आर्थिक उन्नति एवं पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान बढाउन टेवा पुग्नेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका मौलिक संस्कृतिको रुपमा परिचित बहु सांस्कृतिक भेषभुषा, जात्रा मेला र परम्परागत बाजालाई संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा स्थापित गरिनेछ
- पर्यटकीय क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेशसँग समन्वय गरी पूर्वाधार निर्माणको कार्य अगाडि बढाईनेछ । ढबाह ताल र झरना लगायत सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गर्दै थप पर्यटकिय गन्तव्यको खोजी गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्र तथा नगरपालिकासंग रुट मिल्ने बाह्य गन्तव्य सहितको पर्यटकीय गन्तव्य पहिचानका लागि स्थलगत अध्ययन गरी पर्यटन प्रवर्धनका लागि आवश्यक कामहरु गरिनेछ ।
- मुकुन्दसेन पार्क, पारिजात पार्क, गैंडाकोट शान्ति बाटिका, मुकुन्दसेन पार्क - सुर्यभक्त बाटिका, शिलन्यास पार्क लगायतका नगर स्तरीय पार्कहरुलाई स्तरोन्नति गरी पर्यटकीय केन्द्रको रुपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ।
- नगरक्षेत्र भित्र रहेका धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरुको विकास गर्दै पर्यटन प्रवर्धनका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन र सहजीकरण गरिनेछ ।
- जल यात्राको साहासिक खेलको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निजी क्षेत्रलाई पानि जहाज लगायत जल खेल प्रवर्द्धन गर्न प्रोत्साहन गर्न नीति लिइनेछ ।
- नगर भित्र खानेपानी संस्थाहरुको समन्वयमा नगरका पर्यटकीय लगायत सार्वजनिक स्थलहरुमा शौचालय तथा स्वच्छ खानेपानिको व्यवस्था गरिनेछ साथै आवश्यक सवारी पार्किङ्गको व्यवस्था गरिनेछ ।
- मौलाकालिका, कैलाश सन्यास आश्रम, हनुमान मन्दिर, शिव मन्दिर, कालिका मन्दिर तथा कालिका आश्रम लगायत नगर क्षेत्रका धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रहरुलाई धार्मिक पर्यटकीय स्थलका रुपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
- बन्द तथा जीर्ण अवस्थामा रहेको भूकुटी कागज कारखानाको निकासको लागि सम्बन्धित सरकोकार वालाहरुसँग समन्वय गरी व्यवस्था मिलाउन पहल गरिनेछ।
- पर्यटन प्रवर्द्धनलाई प्रोहोत्साहन गर्नका लागि सरकारी, गैर सरकारी संस्थाहरु तथा निजी क्षेत्रसंग समन्वय गर्ने नीति लिइनेछ ।

(घ) आर्थिक विकास सम्बन्धी नीतिहरू

- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र गठन भएको सहकारी समन्वय मञ्चलाई व्यवस्थित गर्दै यस नगरमा संचालित सहकारीहरूको अनुगमन, प्रशिक्षण, तथा प्रवर्द्धनलाई प्रभावकारी बनाउने नीति लिइनेछ ।
- नगरक्षेत्रमा २० अर्ब पुँजी परिचालन सहित सञ्चालनमा रहेका ३६ वटा सहकारी संस्थाहरूलाई स्वेच्छिक एकीकरणका लागि प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- दुग्ध सहकारी संस्थाहरूले पाउनुपर्ने बक्यौता तथा बचतक्रण सहकारी संस्थहरूको कर्जा असुलीमा आवश्यक समन्वय तथा नीतिगत पहल गरिनेछ ।
- आगामी दिन नगरलाई सहकारी ग्राम बनाउने तर्फ आवश्यक स्थानीय सहकारी मैत्री नीति अवलम्बन गरिने छ । सहकारी लाई उत्पादन संग जोडेर रोजगारी सृजना तथा गरिवी न्यूनिकरणलाई टेवा पुर्‍याइनेछ ।
- दिगो विकास लक्ष्यलाई स्थानीयकरण गर्न सार्वजनिक-निजी- सहकारी क्षेत्रको सहकार्यमा जोड दिइनेछ ।
- सहकारी शिक्षा तथा सहकारी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी उत्पादनमुलक तथा श्रममा आधारित सहकारी संस्था स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । स्थानीय सहकारी संस्थाको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक तालिम तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्कलाई व्यवस्थित गरी व्यवस्थापन, अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गरिनेछ । साथै सोको आधारमा सहकारी सम्बन्धी आवश्यक कानूनको तर्जुमा तथा प्रारम्भिक संस्थाका लागि नमुना कानून तर्जुमा गरी तिनको कार्यान्वयन तथा नियमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

श्रम तथा रोजगार तर्फ

- नगरपालिकामा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गराउनका लागि पारिश्रमिकमा आधारित आयोजना सञ्चालन गरी सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति गराइनेछ ।
- दक्ष र सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारी प्रवर्धन गर्न आवश्यक सीपमूलक तालिमको पहिचान गरी बेरोजगार व्यक्तिलाई ब्यबसायिक तालिम दिइनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा रोजगारीको प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक निर्माण कार्यहरूमा सम्भव भए सम्म श्रममुलक प्रविधिको प्रयोग गरी रोजगारी सिर्जनामा जोड दिइनेछ ।
- न्यूनतम रोजगारी सृजना र एकीकृत सूचना प्रणालीलाई नगरपालिकाले अपनत्व लिदै हाल सञ्चालन भएको कार्यक्रम लाई उचित जनसक्ति व्यवस्थापन सहित निरन्तरता दिने नीति लिइनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूको लागि श्रम स्वीकृत र पुनः श्रम स्वीकृतिको कार्यलाई सहजीकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ र बैदेशिक रोजगार बोर्डले प्रदान गर्ने आर्थिक सहायता, छात्रवृत्ति लगायत सहायता कार्यक्रमलाई सहजीकरण गरिनेछ ।

- बैदेशिक रोजगारको लागि विदेशमा जाने युवाहरूलाई लक्षित गर्दै आवश्यक कानुनि व्यवस्था र बैदेशिक रोजगारीको क्रममा समस्यामा परेका युवाहरूलाई उद्धार र क्षतिपुर्ति प्राप्तिका लागि आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
- सामी परियोजना द्वारा सञ्चालन हुने मनोसामाजिक परामर्श र वित्तीय साक्षरता कक्षा लाई थप बैज्ञानिक र प्रभावकारी तुल्याई आगामी वर्षमा समेत निरन्तरता दिईनेछ ।

कृषि विकास सम्बन्धी नीतिहरु

- स्थानीय श्रम, सीप र साधनको अधिकतम उपयोग गर्दै कृषिजन्य उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने योजनाहरु अगाडी बढाईनेछ ।
- श्रममूलक प्रकृतिका उद्योगहरु सञ्चालन जोड दिदै रोजगारीका अवसरहरु सृजना गरी कृषिजन्य उत्पादनमा कृषि बिमा प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्दै कृषकका उत्पादनहरुको सुरक्षा गरिनेछ ।
- कृषिलाई आधुनिकिकरण, यान्त्रिकरण, व्यवसायिकरण, विविधिकरण र बजारीकरण गरी रोजगारीका थप अवसरहरु सिर्जना गर्ने कार्य निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रका सम्भावित कृषियोग्य व्यवसायहरुको पहिचान गरी एक समुह, एक कृषि नमुना व्यवसायिक खेतीका लागि आर्थिक एवं प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
- "गैंडाकोटको भिजन – मकै सबै सिजन" नाराका साथ गैंडाकोट नगरपालिका भित्र मकै उत्पादन र बजारीकरण लाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको समन्वयमा नगरक्षेत्र भित्र बिउ प्रशोधन केन्द्र, बिउ भण्डारण केन्द्र स्थापना कार्य अगाडी बढाईने छ ।
- बैदेशिक रोजगारीबाट गाउँमा फर्किएका युवाहरूलाई गाउँघरमै कृषि व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन गर्नुका साथै आवश्यक परामर्शको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- नगरक्षेत्र भित्र विभिन्न खाद्यान्न बाली र नगदेबालीका लागि विशेष पकेट क्षेत्र तोकी ती क्षेत्रको प्रवर्द्धनका लागी आय आर्जन केन्द्रित, सीपमूलक, जनचेतना प्रवर्द्धनात्मक गतिविधी सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
- किसानहरूलाई उन्नत विउ, घाँस, प्रविधि प्रदान गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- भूमीको उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै व्यवसायिक उपयोग गर्न सतह र भूमिगत सिंचाई कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- माटोको गुणस्तर परीक्षण गर्न नगरमा प्रयोगशालालाई थप व्यवस्थित बनाईनेछ ।
- फलफूल खेती तर्फ आकर्षण गर्न कागती, आँप, लिची, भुईकटहर, अम्रिसो, डाले घाँस र केरा खेती क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । यसका लागि क्रियाशील उपभोक्ता कृषकहरूलाई सहूलियत दरमा विरुवा उपलब्ध गराउने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

- "हाम्रो भान्साघर हाम्रै अन्न हाम्रै दाल" भन्ने नारालाई सार्थक तुल्याउन कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषि योग्य भूमिको पूर्ण उपयोग सुनिश्चित गर्न नगरपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण कृषि योग्य जमिनमा खेति गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- रासायनिक विषादीको प्रयोग कम गराई प्रांगारिक मलको प्रयोग गर्दै अर्गानिक खेतिलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिका भित्र उत्पादन भएको अदुवा बेसारलाई प्रोत्साहनको साथै लेबलिंग र प्याकेजिंगमा जोड दिइनेछ ।
- रैथाने खाद्य बालीहरु जस्तै कोदो, गिठा, तरुललाई विशेष ग्राहियता दिई उत्पादकत्व बृद्धि गराइने छ ।
- राष्ट्रिय रुपमा मनाइने चाडपर्वलाई लक्षित गरी फूल खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- "दुई बालि धान लगाउँ खाद्य सुरक्षा रोजगारको आधार बनाउ" भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै चैते धानको क्षेत्र बिस्तार गरिनेछ साथै चैते धानको उन्नत बिउ उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
- किसान सूचीकरण कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।

पशुपन्छी विकास सम्बन्धी नीतिहरु

- पशु स्वास्थ्यलाई नियमन गर्न पशु वस्तुको हबको रुपमा रहेको हर्कपुर क्षेत्रमा आधारभूत पशु प्रयोगशालाको स्थापना गरी सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- पशु कृषक समुह दर्ता तथा फर्म दर्ता गरेका कृषकलाई नगरपालिकाबाट हुने पशु कार्यक्रममा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ।
- संघ, प्रदेश अन्य सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्यमा विभिन्न कृषि अनुसन्धानात्मक गतिविधि गरिनेछ ।
- पहाडी तथा चरण क्षेत्र नजिकका वडाहरुलाई बाख्रा पकेट क्षेत्रको रुपमा बिकास गर्ने निति अनुरूप बाख्रा प्रबर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याई मासुमा आत्मनिर्भर बनाइनेछ ।
- नगरको स्रोत र साधनको परिचालन गरी पशुपालनमा उत्पादकत्व बृद्धि तथा उत्पादन लागत घटाउनका लागि यान्त्रीकरणमा आधारित पशुपालनलाई प्राथमिकता दिदै पशुधनको बिमा गर्ने कार्यमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरको यातायात र बजारीकरणको हिसाबले पुर्व पश्चिम राजमार्गसंग जोडिएको बजारको पुर्वाधारको विकास भएको क्षेत्रहरु गाई/भैसीको साना व्यवसायिक पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याई पशु सङ्ख्यामा बृद्धि गरि उत्पादन सहायता उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई आगामी वर्षमा समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
- पशु नश्लसुधार अन्तर्गत कृतिम गर्भाधान कार्यक्रमबाट दुध उत्पादनमा बृद्धि गर्नका लागि यस नगर क्षेत्रमा गाई भैसीमा कृतिम गर्भाधान सेवा पुर्न्याउदै आएकोमा यस कार्यलाई आगामि बर्षमा समेत निरन्तरता दिइनेछ।

- सामुदायिक कुकुर नियन्त्रणका लागि सामुदायिक कुकुर बन्ध्याकरण कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्याल न्याउरी मुसा तथा छाडा कुकुरको टोकाईबाट बधुवा पशुबस्तुमा रोग संक्रमण फैलने गरेकोले पशु चौपायाको सुरक्षाको लागि सुरक्षित खोर गोठ तार जाली कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- दुध उत्पादनमा हास आउने खोरेत, भ्यागुते जस्ता संक्रामकजन्य रोगहरुबाट पशुधनको क्षति नहोस भनि हरेक बर्ष उक्त रोगहरु बिरुद्ध निःशुल्क खोपकार्यलाई प्रादेशिक निकायहरुको सहकार्यमा अघि बढाइनेछ ।
- पशुबस्तुमा आन्तरिक तथा बाह्य परजिवि नियन्त्रण कार्यक्रमहरुलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
- दुधको प्रशोधन गरी उच्च मूल्य युक्त पौष्टिक खाद्यबस्तु उत्पादन गर्न दुग्ध सहकारी सस्था तथा पशु फर्महरुलाई तालिम र अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइएकोमा उक्त कार्यक्रमहरुलाई तिनै तहको सरकारहरुको समन्वयनमा अघि बढाइनेछ साथै नगरको आफ्नै मिल्क पाउडर प्लान्ट स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- छाडा पशु चौपायाहरुको व्यवस्थापनका लागि नजिकका पालिकाहरु र संस्थाहरुसंग समन्वय गरी कान्जी हाउस तथा अन्य आवश्यक व्यवस्थाका लागि पहल गरिनेछ ।
- अस्वस्थकर मासु विक्रीमा नियमन गर्न अनुगमनलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै निजि क्षेत्रको सहकार्यमा पशु बधशाला सञ्चालन गरिनेछ ।

उद्योग व्यवसाय तर्फ

- ‘क’ र ‘ख’ वर्गका अपाङ्ग वाट संचालित २० लाख भन्दा कम पुँजी भएका साना तथा घरेलु व्यवसायको व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरणमा लाग्ने क्रमश ८०% र ७०% छुट लाई निरन्तरता दिदै आगामी आर्थिक वर्षबाट ‘ग’ वर्गका अपाङ्गबाट संचालित सोहि प्रकृतिका व्यवसायको दर्ता तथा नवीकरणमा समेत ५० % छुट दिइनेछ ।
- बढ्दो गरिवी तथा बेरोजगारीलाई सम्बोधन गर्न गरिवी निवारणकालागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम लगायत कार्यक्रमहरु लक्षित बर्गमा गई समुदायकै रोजाई अनुसार स्वउद्यमी बनाउन सिपमुलक तालिम सञ्चालन गरी प्रविधि तथा उपकरण हस्तान्तरण गरिनेछ ।
- लक्षित बर्गको कार्यक्रम अन्तर्गत संचालित सिपमुलक तालिममा सहभागीता गराउदा दोहोरियर सहभागिता जनाउने प्रवृति लाई निरुत्साहित गर्दै नयाँलाई प्राथमिकता दिइनेछ र तालिममा सहभागिहरुको अभिलेखीकरण गर्दै लगिनेछ ।
- स्वरोजगारी र उद्यम सिर्जना गर्न तथा उद्यमी बनेकालाई टिकाईराख्न बाहिरबाट आयात हुने खादा लगाएतका बस्तुहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै स्थानीय उद्यमबाट उत्पादित बस्तुलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- संघीय सरकारको एक पालिका एक औद्योगिक ग्रामको अवधारणा अनुरूप गैंडाकोट नगरपालिकामा औद्योगिक ग्राम स्थापनाका लागि संघ तथा प्रदेश सरकार संगको समन्वयमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- स्थानीय स्तरमा उत्पादित घरेलु मदिरालाई गुणस्तरीय बनाई लेबलिंग गरी व्यवसायीकरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- परम्परागत पेशा, सीपमा आधारित व्यवसायलाई प्रविधिमैत्री बनाउदै आधुनिकिकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरभित्र रहेका साना ठुला उद्योग, व्यवसायहरूको उद्योग बाणिज्य संघ संगको सहकार्यमा औद्योगिक तथा व्यवसायिक बातावरण प्रदान गरिनेछ । साथै नगर भित्रका वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालन बाट नगरको आर्थिक गतिविधि चलायमान बनाईने छ ।
- नियमित तथा आकस्मिक बजार अनुगमन बाट गुणस्तर तथा मूल्य सन्तुलन कायम गरी उपभोक्ता हितको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- साना खाद्य तथा खाजा व्यवसायीहरूलाई खाद्य सुरक्षा तथा मानदण्ड बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(ड)वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिहरू

- नगर क्षेत्रभित्रका उच्च जोखिम र विपतियुक्त क्षेत्रहरूको पहिचानका लागि सम्भाव्यता अध्ययनका आधारमा भूमि एकीकरण योजना ल्याई जोखिमयुक्त भूभागको सामाजिक प्राविधिक आर्थिक पक्षहरूको समग्र मूल्याङ्कन गरी विपद व्यवस्थापन समिति योजना शाखा र सरोकारवालाहरूसँगको सहकार्यमा चरणबद्ध रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गैडाकोट नगरपालिकामा फोहोर व्यवस्थापनको वैकल्पिक प्रविधिका रुपमा incinerator (इन्सिनेरेटर) प्रणाली सञ्चालनको सम्भाव्यता अध्ययन गर्न, नास्ट (Nepal Academy of Science and Technology) को प्राविधिक सहकार्यमा नगर क्षेत्रभित्र उत्पादन हुने फोहोरको औसत Calorific Value (क्यालोरिफिक भ्यालु) मापन तथा विश्लेषण गरिनेछ । यस अध्ययनबाट प्राप्त नतिजाका आधारमा Incinerator (इन्सिनेरेटर) सञ्चालनको उपयुक्तता निर्धारण गरिनेछ ।
- सामुदायिक वन मार्फत संरक्षित वन क्षेत्र र वन पैदावारबाट आय आर्जनलाई व्यवस्थित गदै औषधीजन्य वोटविरुवा र जडिबुटी रोपण कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । गैर-काष्ठ वन पैदावारको उत्पादन र जडिबुटीको व्यावसायिक खेती र प्रशोधन उद्योगलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- वन पैदावारमा आधारित उद्यम प्रवर्द्धनका लागि वन सम्बन्धी नीति तथा कार्यनीतिहरूलाई उद्यममैत्री बनाइने छ ।
- वन क्षेत्रलाई अनियन्त्रित डढेलो, चरीचरन, अतिक्रमण र चोरी निकासीबाट प्रभावकारी ढङ्गले संरक्षण गर्न उपभोक्ताहरूलाई परिचालन गर्दै सचेतनाका अभियानहरू स्थानीय वन उपभोक्ता संस्थाहरूको सहभागितामा सम्पन्न गरिनेछ ।

- खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति सँग समन्वय गरी गुणस्तरयुक्त खानेपानी वितरणलाई, सर्व सुलभ र प्रभावकारी बनाइनेछ । खानेपानी पाईप लाईनमा आगलागी हुँदाका बखतमा पानी प्रयोग गर्न पाईप सकेट (हाइड्रेन्ट) को व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- भू-उपयोग योजना बनाई कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । भु उपयोग ऐन २०७६ तथा भु उपयोग नियमावली २०७९ बमोजिम जग्गाको भु उपयोग वर्गीकरण गरी सार्वजनिक प्रकृतिका जग्गाहरुको उचित उपयोग हुने गरी संरक्षण कार्यलाई अगाडी बढाई जमिनको खण्डीकरण र अव्यवस्थित सहरीकरणलाई पूर्ण रुपमा निरुत्साहीत गरिनेछ ।
- नारायणी नदी लगायतका खोलाहरुमा तटीय क्षेत्रका सिमसार तथा पानीका मुहानको संरक्षणका लागि दिगो योजना बनाई लागू गरिनेछ । साथै वृक्षरोपण गरी भू-संरक्षण र हरियाली वातावरण सिर्जना गरिनेछ । नदी तथा खोला नालामा हुने फोहोर न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रका टोल विकास संस्था मार्फत वातावरणीय जनचेतना अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रम सञ्चानमा ल्याइनेछ ।
- विपद स्वयंसेवीको रुपमा सामुदायिक वनका वन हेरालु, भूतपूर्व सुरक्षा निकायका व्यक्तिहरु लगायत इच्छुक युवा जनशक्तिहरुलाई सूचकको रुपमा परिचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गरी पर्यावरणीय संरक्षणका अभियानहरु सञ्चालन गरिनेछ साथै वन्यजन्तु संरक्षणका लागि सामुदायिक वनहरुमा विभिन्न रैथाने फलफूलका बिरुवाहरु रोपिनुका साथै संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षणका लागि सांस्कृतिक महत्वका वर, पिपल रोपण कार्यलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । गैंडाकोट १० मा रहेको मुकुन्दसेन नगर स्तरीय पार्क लाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- वाढी पहिरो, भू:क्षय नियन्त्रण र जलाधार संरक्षण गर्न प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिका भित्रका सम्भावित बाढी तथा डुबान प्रभावित क्षेत्रहरुमा वर्षातको समयमा भल बाढी जाने समस्या भएकोले सोको नियन्त्रण र व्यवस्थापनका लागि संघिय र प्रदेश सरकार संगको सहकार्यमा व्यवस्थापन गर्न पहल गरिनेछ ।
- सडक, नाली, सार्वजनिक र खुल्ला स्थानमा फोहर फाल्नेलाई कारवाही गरिनेछ र सो को प्रभावकारी अनुगमनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- भुकम्प जन्य प्रकोप साथै विविध प्रयोजनको लागि खुल्ला क्षेत्रको पहिचान गरी संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिनेछ ।
- गैंडाकोट नगरलाई पूर्ण सरसफाईको अवस्थामा पुऱ्याउन सवै वडाहरुमा पूर्ण सरसफाई उन्मुख कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत विपद् जोखिम न्यूनीकरण तयारीको कार्य गरिनेछ ।
- प्राकृतिक प्रकोपले निम्त्याउने विपदलाई प्रभावकारी ढङ्गले व्यवस्थापन गर्न विपद् कोषको स्थापना, पूर्व तयारी र सचेतनाका कार्यक्रममा जोड दिइनेछ ।

- नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा औद्योगिक र घरायसी ठोस फोहोर उत्पादनकर्ताको पहिचान गरी फोहोरको मात्रा घटाउने, पुनर्प्रयोग र पुनः चक्रण (3R) को नीतिलाई लागू गरिनेछ । साथै शुल्कमा आधारित फोहोर संकलन प्रशोधन र व्यवस्थापन सेवाको सुरूवात गरिनेछ ।
- नगरको नियमित सरसफाइको लागि नगरपालिका बाटै व्यवस्थापन मिलाइने छ । साथै आफ्नो घर आँगन एवं टोल आफैँ सफा गरौं भन्ने अभियानलाई अगाडि बढाइने छ । सफा टोल विकास संस्था र वडालाई वार्षिक रूपमा सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ऐतिहासिक ढुङ्गेधारा, पोखरी, कुवा, ईनार लगायत पानीको श्रोतहरु संरक्षण र उपयोगका लागि प्राकृतिक मुहान तथा सिमसार क्षेत्रहरुको संरक्षण गरिनेछ ।
- संघ र प्रदेशसँगको समन्वयमा वन्यजन्तु र मानव बीचको सम्बन्ध सुमधुर बनाउदै वन्यजन्तुको अतिक्रमणबाट वालिनाली र मानवीय क्षती जोगाउन नारायणी नदी किनारक्षेत्रमा सुरक्षाको उपयुक्त प्रवन्ध मिलाउने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल तथा नेपाली सेनाको समन्वयमा विपद् प्रतिकार्य सँग सम्बन्धित तालिम सञ्चालन गरिनेछ।
- बाताबरणीय सन्तुलनलाई दिगो बनाउन नगर क्षेत्र भित्र पलायिक झोलाको प्रयोगलाई निरुत्साहन गरि स्थानिय उत्पादन र प्रयोगमा जोड दिई वातावरण प्रदुषणमा कम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- झरही खोला, बेलडीया खोला, जयश्री खोला लगायत ठाडा खोलाहरुबाट हुने जमिन कटान रोकन संघ र प्रदेश सरकार संगको समन्वयमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- रिक्तिदै गएको जमिन मुनिको पानी पुनर्भरणका लागि गैंडाकोटको उत्तर तर्फको पहाडका उपयुक्त स्थान पहिचान गरि संघिय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य सरोकारवाला संस्था, खानेपानी संस्था र गैंडाकोट नगरपालिकाको संयुक्त प्रयासमा नयाँ सिमसार क्षेत्र लगायत पुनर्भरण पोखरी निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- बुलिंगटार र गैंडाकोटको सिमाना स्थित तरंग खोलाबाट स्वस्थ खानेपानीको आपूर्तिको सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन बमोजिम निर्माण कार्य अगाडी बढाउन पहल गरिनेछ ।
- फोहोरमैलाको दिगो व्यवस्थापनका लागि नगरले छनौट गरेको वडा नं ७ स्थित खलेचौर क्षेत्रमा फोहोरमैला प्रशोधन, पार्क निर्माण र अध्ययन केन्द्र निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- वडा समितिहरु मार्फत टोल विकास संस्थाहरुलाई सृजनशील कार्यहरुमा जोड दिई "स्वस्थ र हराभरा गैंडाकोट" र "हाम्रो टोल हाम्रो जिम्मेवारी" भन्ने नाराका साथ नविन कार्यहरु अघि बढाइनेछ ।
- नारायणी नदीलाई स्वस्थ र निर्मल पार्न विभिन्न व्यक्ति, संघ संस्थाहरु संग सहकार्य गरी सरसफाई कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- नगरभित्रका पिक्निक स्थलहरु/ताल/झरना लाई पर्यापर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गर्न निजि क्षेत्र संग साझेदारीको नीति लिइनेछ ।
- पानि पुनर्भरण कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा लैजानका लागि संघ/प्रदेश, राष्ट्रपति चुरे र तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम संग समन्वय गरिनेछ ।

आदरणीय नगरसभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष ०८२/०८३ मा माथि उल्लेखित क्षेत्रहरुमा उच्चतम प्रतिफल प्राप्त गर्नका लागि राजस्व तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धी नीतिहरु प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।]

राजस्व तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धी नीतिहरु:

- “नगर समृद्धिको आधार आन्तरिक आयको विस्तार” भन्ने मूल नारालाई आत्मसाथ गर्दै नदी, वन, खानि लगायतका प्राकृतिक स्रोतमा चुहावट नियन्त्रण गर्दै सबै क्षेत्रलाई करको दायरामा ल्याउन नितिगत, संस्थागत एवं कार्यक्रम सहित नियमित अनुगमन गरिनेछ साथै करको दरभन्दा दायरा फराकिलो गराउदै लगिनेछ ।
- नगरवासीहरुको सेवा पाउनु अधिकार हो कर तिर्नु दायित्व हो, हामीले तिरेको कर हाम्रै समृद्धिका लागि भन्ने मान्यता संस्थागत गर्न करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कुनैपनि योजनाहरुको सम्झौता गर्नु अगावै उपभोक्ता समितिका पदाधीकारी एवं योजनाबाट लाभान्वित उपभोक्ताहरुलाई आफुले व्यक्तिगत रुपमा बुझाउनुपर्ने सम्पत्ति कर, व्यवसायकर र घरजग्गा वहालकर लगाएत निजको दायित्वमा रहेका कर, शुल्क, दस्तुर आदि बुझाएर मात्र त्यस्तो पदमा बस्न पाउने नीति लिइनेछ ।
- आय बृद्धिको लागि नगरपालिकासँग आवद्ध सबै संयन्त्रहरु जनप्रतिनिधी, कर्मचारी, सम्बद्ध पक्षहरु तथा करदाताहरु बिच नियमित छलफल अन्तर्क्रिया गरि आन्तरिक आयबृद्धि गर्न तर्फ लागिनेछ ।
- नगरपालिकाले आफ्नो राजस्व सुधार योजना अनुसार राजस्व संकलनमा जोड दिइनेछ ।
- यस नगरपालिकामा वित्तीय तथा परामर्श सेवा प्रदान गर्ने व्यक्ति, संघ संस्थाहरुलाई समेत करको दायरामा प्रवेश गराएर मात्र सेवा लिने पद्धति अबलम्बन गरिनेछ ।
- गैंडाकोट नगरपालिकामा दर्ता नभएका तर आन्तरीक राजस्व, वाणिज्य, घरेलु तथा साना उद्योग जस्ता कार्यालयमा दर्ता भई गैंडाकोट नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यवसाय गरी आएका व्यवसायीहरुलाई दर्ता प्रकृत्यामा आउने व्यवस्था मिलाइनेछ । नगरको श्रोत बाट भुक्तानी उपलब्ध गराउदा नगरमा दर्ता भई संचालित व्यवसायलाई मात्र भुक्तानी दिने नीति लिइनेछ ।
- राजस्व संकलनलाई पारदर्शी र चुस्त बनाउन सरकारी सुत्र प्रणालीबाट असुल गर्ने नीतिलाई क्रमश लागु गर्दै लगिनेछ ।

- नगरपालिकाले प्राप्त गर्नुपर्ने कर, शुल्क, दस्तुर आदिको समुचित व्यवस्थापनका लागि सरोकारवालासँग समन्वय र सहकार्य गरि अघि बढ्ने नीति लिइनेछ ।
- राजश्व चुहावट तथा चोरी निकासी नियन्त्रणका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम लागू गरिनेछ । संघ, प्रदेश र स्थानिय सरकारका साझा अधिकारका सूचीहरूको राजश्व प्राप्तीमा भुमिका खेलिनेछ ।
- करदाताहरूलाई सहज रुपमा कर बुझाउने वातावरण सृजना गर्न Online प्रणाली मार्फत कर भुक्तानी गर्न मिल्ने गरी सञ्चालनमा रहेको व्यवस्थालाई अझ बढी सरल तथा सहज बनाउदै लगिनेछ ।
- गत आर्थिक वर्षबाट अल्या भई आएका योजनाहरु यो आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न हुन नसकेमा ती आयोजनाको लागि विनियोजित रकम संचित कोषमा फिर्ता गरिनेछ भने चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि स्वीकृत, कार्यक्रम र स्थान छनौट भई कार्य सम्पन्न हुन नसकेका पूँजित प्रकृतिको पुर्वाधार निर्माण आयोजनाहरूलाई नगरस्तरीय क्रमागत आयोजनाको रुपमा आगामी आर्थिक वर्षमा अगाडी बढाई अन्य कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको रकम संचित कोषमा फिर्ता गरीनेछ ।

आदरणीय नगर सभा सदस्यज्यूहरु

स्थानीय तह निर्वाचनको क्रममा जनता समक्ष गरेका प्रतिवद्धताहरु पुरा गर्न विकासका आधारशिला निर्माण गर्नु हाम्रो आगामी वर्षको मुल ध्यय रहने छ । नगरको वृहत्तर हित, आर्थिक विकास र समृद्धिको लागि केन्द्रीत भएर कार्य गर्नु हामी सबैको जिम्मेवारी हो । तसर्थ आत्मनिर्भर नगरको रुपमा विकास गर्नका लागि सक्षम र आम्दानीका नयाँ नयाँ क्षेत्रहरूको पहिचान गर्न विशेष पहल गरिनेछ । करका दरलाई होइन दायरालाई बढाउने र सबैलाई करको दायराभित्र समावेश गर्ने तर्फ ध्यान केन्द्रित रहनेछ । खानेपानी, सिँचाई, सडक, विद्युत र सञ्चार नपुगेका वडाका टोल तथा गाउँहरूमा यी पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । नगरपालिकाबाट सेवा प्रदान गरिने इकाईहरूको पूर्वाधार, प्रविधि र जनशक्तिका हिसाबले सुसम्पन्न गरिनेछ । सुशासन सुदृढिकरणमा नागरिक निगरानीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । भ्रष्टाचार शुन्य सहनशिलतालाई संस्थागतरुपमा विकास गर्न पारदर्शिता, जवाफदेहीता, सहभागितामुलक जिम्मेवारीपनको विकासमा जोड दिइनेछ ।

अन्तमा, यस नगरको विकास र समृद्धिको लागि साथ सहयोग दिई नगर विकासमा हालसम्म साझेदारी र सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकार, विकास साझेदार संस्थाहरु, नागरिक समाज, राजनीतिक दल, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्था, पत्रकार तथा आमसञ्चार क्षेत्र, नेपाल नगरपालिका संघ र अन्य संघ संस्था लगायत सम्पूर्ण कर्मचारी तथा नगरवासी दाजुभाई, दिदी बहिनीहरूमा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद!